

Η αθέατη ζημιά: Γιατί οι ανθρωπιστικές σπουδές δεν περισσεύουν στην εκπαίδευση του μέλλοντος

Από τον ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Η σκέψη ότι η Ελλάδα, κοιτίδα του έργου του Θουκυδίδη και του Ξενοφώντα, θα αποσύρει μία διδακτική ώρα από τα αρχαία ελληνικά της Α΄ Λυκείου για να εισαγάγει το μάθημα «Οικονομία» φαντάζει, ειρωνικά, αντιοικονομική για το ίδιο το πνευματικό της κεφάλαιο.

Ως Σύνδεσμος Φιλολόγων Κορινθίας, διαμαρτυρόμαστε εντόνως για τις αντιδημοκρατικές και εν πολλοίς αντιεκπαιδευτικές διαδικασίες του Υπουργείου Παιδείας και του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, που με ανεπίσημες διαρροές και χωρίς καμία σοβαρή διαβούλευση, προωθούν τη μείωση κατά μία ώρα εβδομαδιαίως της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών στην Α΄ Λυκείου προς χάριν ενός νέου μαθήματος Οικονομίας – βλέποντας επιπόλαιο τα δύο αυτά γνωστικά αντικείμενα ως ανταγωνιστικά· ενώ είναι συμπληρωματικά.

Η κλασική παιδεία δεν είναι χόμπι λογίων· είναι εργαστήριο υψηλού επιπέδου κριτικής σκέψης. Ο Θουκυδίδης, με την αμείλικτη ανάλυση των Κερκυραϊκών, μας μαθαίνει πώς τα πάθη εκτρέπουν τους θεσμούς και πώς η γλώσσα διαστρέφεται για να νομιμοποιήσει τη βία. Ο Ξενοφών, καταγράφοντας την άλωση της Αθηναϊκής δημοκρατίας και την συνεπακόλουθη ανάδυση και πτώση της καταστροφικής τυραννίας των Τριάκοντα, ανατέμνει το λεπτό όριο ανάμεσα στην ευημερία και την ύβρη. Αυτές οι σελίδες συνιστούν μοναδικό σεμινάριο πολιτικής οικονομίας των αξιών, ανώτερο από οποιοδήποτε εγχειρίδιο αγοράς.

Επιπλέον, στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης και των ασταθών γεωπολιτικών ισορροπιών, τα σχολεία οφείλουν να καλλιεργούν ικανότητες που δεν αλγοριθμοποιούνται εύκολα: ιστορική ενσυναίσθηση, ηθική κρίση, κατανόηση της ανθρώπινης αβεβαιότητας. Αυτές είναι θεμελιώδεις δεξιότητες επιβίωσης για τις σύγχρονες κοινωνίες οι οποίες χωρίς σοβαρό πλαίσιο κινδυνεύουν να χειραγωγηθούν από τα μεγάλα δεδομένα (big data).

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η επιλογή «Αρχαία ή Οικονομία» είναι επιφανειακή και αποτελεί ψευτοδίλημμα. Διεθνώς, τα προγράμματα σπουδών κινούνται προς τη διαθεματικότητα: η οικονομική θεωρία φωτίζεται όταν διδάσκεται παράλληλα με (ή/και μέσα από) τα κλασικά παραδείγματα, όχι όταν εκτοπίζει το έδαφος που τα γέννησε. Σήμερα στα κορυφαία πανεπιστήμια του πλανήτη (βλ., για παράδειγμα, το Harvard), οι Φιλοσοφικές Σχολές συνεργάζονται με τα Τμήματα Οικονομικών ακριβώς για να σπάσουν τέτοια παρωχημένα στεγανά.

Η Ελλάδα οφείλει να διαφυλάξει τη στρατηγική της υπεραξία: την προνομιακή πρόσβαση στη γλώσσα, τα κείμενα, και τη σκέψη που θεμελίωσαν την οικουμενική παιδεία. Η περικοπή μιας ώρας διδασκαλίας των αρχαίων ανά εβδομάδα μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαίνεται αμελητέα, αλλά σηματοδοτεί υποχώρηση από μια πνευματική κληρονομιά αναντικατάστατη. Προτρέπουμε το Υπουργείο Παιδείας να επανεξετάσει την –όπως φαίνεται προελημμένη– απόφασή του και να αναζητήσει δημιουργικές λύσεις ενσωμάτωσης του νέου αντικειμένου χωρίς να υπονομεύσει το πολύτιμο μάθημα της αυτογνωσίας που προσφέρει ο λόγος του Θουκυδίδη και του Ξενοφώντα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Ι. Μαρίνης· PhD

mmarinis@fas.harvard.edu

Ο Γενικός Γραμματέας

Δημήτρης Ρουμπέκας· PhD

dimroumpekas@yahoo.gr

Για να μένετε συντονισμένοι με τις δράσεις μας:

Επισκεφτείτε την **ιστοσελίδα** μας:

<https://sphnkofficial.wixsite.com/sphnk>

Ακολουθήστε μας στα **κοινωνικά δίκτυα**:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61550079935446>